

Umetniška poročila.

III. umetniška razstava v paviljonu R. Jakopiča. Ni še pomladi v deželi in črni in goli so Lattermanovi kostanji, a v beli hišici za njimi so naši umetniki že pričarali s svojimi kisti pomlad na platno, jarko solnce, kipeče cvetje in zelenje. Na dan svetega Jožefa je bila dostojno otvorjena ta „Spomladanska razstava“, ki se je udeležuje 14 umetnikov: 13 slikarjev in samo 1 kipar. Ker pride daljše poročilo, zato se danes omejujem na imena: Ivan Grohar ima 7 slik, samih krajin, vrlo občutenih; Rihard Jakopič s svojimi 29 slikami stoji v središču svetle slikarske plejade: sledi mu Jama Matija z 10 nežnimi krajinami, ki so med najboljšimi na razstavi; Klemenčič Fran se javlja to pot prvič na slovenski slikarski razstavi z 12 deli, ki pričajo vseskozi o resno stremečem umetniku; dalje sta Magoliča, oče in sin, oba s tremi, potem Mysz Karel, tujec z Bleda, s šestimi stvarmi; srbska slikarica Petrović Nadežda je poslala iz Belgrada 37 svojih slik; Smrekar V. je homo novus z dvema portretoma; Šantel Henrika ima 4 figuralne stvari in njen brat Saša nastopa s 7, večinoma manjšimi deli; Vavpotič je poslal samo Idrijo v zimskem snegu; Zajec Ivan je edini kipar z 20 deli; Žmitek Peter zaključuje častno vrsto naših umetnikov s 47 deli. Lepo število je to in najboljša priča o marljivosti in bogastvu slikarjevem. — Ker se razstava meseca maja že zapre, da napravi prostor češkemu slikarjem, ki jih je povabil naš meceni Jakopič k sebi v goste, zato naj vsak pohiti na veseli spomladnji rendezvous naših umetnikov.

C. Golar.

Stegenšek Avguštin dr.: Novi oltar Marijinega vnebovzetja v Cirkovcah. (Delo Ivana Sojča.) Z 11 slikami. Založil pisatelj. V Mariboru 1909. M. 8°. 16 str. Cena s poštnino 45 v.

Ta zanimiva brošurica obsega širšim krogom namenjeno vsebinsko analizo novega, lepega dela domačega umetnika, umetniškega kiparja Sojča v Vitanju. Tako je ta brošurica nekak početek in zasnutek umetniške analize neke umetnine, nekak uvod v opazovanje te umetnine, skromen sicer in primitiven, a vendar prva in dobra podlaga. Zato je izdaja tako bogato ilustriranega delca vsega priznanja in priporočila vredno delo. Želeli bi samo še, da bi pisatelj v bodočih enakih izdajah vsebinski analizi dodal še tehniško. S tem bi se umevanje res umetniških kvalitet kakega dela poglobilo in razširilo, knjižice pa bi si pridobile hvaležnih bralcev tudi v krogih, ki jim taki naslovi niso vabljivi, ki pa so pouka v umetniških vprašanjih potrebni in željni, ki bi bili zanj tudi hvaležni. Pisatelj je s svojimi publikacijami dokazal, da bi na tem polju kulture lahko s pridom deloval. Osebne podjetnosti mu ne manjka, treba samo še, da najde njegovo lepo delovanje v občinstvu primeren odmev. In ravno v tej stvari čaka spretnega pisatelja obsežno, popolnoma neobdelano polje. — V koscu reliefa na str. 14 bi leva roka drugega angelčka bila prav lahko skrita. Pogledi obeh očitno divergirajo, tudi je tako živahna gesta v direktnem in prekričavem nasprotju z izrazom v obličju drugega angelčka, za izraz prostora v reliefu nepotrebna in tehnično škodljiva, ker preobčutno lomi živahno povzdignjeno levo roko prvega angelčka. Prvi je z dušo in telesom izraz bitja, ki ve in se zaveda, kaj se godi, drugi je pasivno občinstvo (prvemu gleda čez hrbet in je samo napol viden!), bitje, ki še ne ve in se še ne